

Eskilstuna kommuns yttrande över remiss - Betänkande En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper (SOU 2025:53)

Eskilstuna kommun har fått möjlighet att yttra sig över remissen av betänkandet *En ny modell för kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för nyanlända och icke-medborgare (SOU 2025:53)*.

Modell för kvalificering till socialförsäkringen m.m.

Eskilstuna kommun avstår från att yttra sig över delarna om kvalificering till socialförsäkringsförmåner med mera. *Eskilstuna kommun vill dock påtala att ett eventuellt införande av en modell där vissa grupper kommer att kvalificera sig till ekonomiskt bistånd men inte till socialförsäkringsförmånerna bidrar till en direkt övervältring från statliga till kommunala bidrag med ökat antal hushåll med behov av ekonomiskt bistånd inom socialtjänsten och ökade kostnader för utbetalt bistånd. Detta kan inte vara samhällsekonomiskt motiverat. Eskilstuna kommun ansluter sig i dessa delar till det särskilda yttrandet av experten Ulrica Runemar, se s.461*

Modell för kvalificering till ekonomiskt bistånd

Utredningens förslag om kvalificering till ekonomiskt bistånd ställer grupper av människor utanför samhällets yttersta skyddsnät.

Eskilstuna kommun ser positivt på att likställa kvalificeringsvillkor för ekonomiskt bistånd över hela landet, både vad gäller livsföring i övrigt och akut nödbistånd.

Eskilstuna kommun förstår intentionerna med förslaget men anser att utredningen i detta sammanhang är alltför otydlig och otillräcklig kring förutsättningarna för akut nödbistånd. Eskilstuna kommun ser därför behov av vidare utredning kring grunderna för att beviljas ekonomiskt bistånd enligt 12 kap. 2 § SoL (motsvarande 4 kap. 2 § 2001 års SoL) för individer som inte kommer att ha rätt till ekonomiskt bistånd enligt 12 kap. 1 § SoL (motsvarande 4 kap. 1 § 2001 års SoL).

Eskilstuna kommun avstyrker förslaget till övergångsbestämmelser kring kvalificering till ekonomiskt bistånd. Eskilstuna kommun anser att utredningen underskattar såväl hur mycket meradministration detta kommer att innebära samt komplexitetsökningen i handläggningen och föreslår därför i stället ett ”startdatum” för kvalificeringskraven som är tydligt och väl kommunicerat och att övergångsbestämmelser därmed inte behövs. Det vill säga att i det fall kvalificeringskraven införs så ska de enbart gälla för personer i aktuell målgrupp som kommer till Sverige efter datum för ikraftträdandet, inte för personer som redan befinner sig i Sverige dessförinnan.

Eskilstuna kommun har svårt att ta ställning till de konsekvenser som utredningen beskriver i flera delar under avsnitt 10 eftersom resonemangen i utredningen kring

dessa upplevs som otydliga och svåra att följa. En tydligare och mer faktabaserad beskrivning av dessa önskas därför, specifikt gällande ekonomiskt bistånd.

Eskilstuna kommun vill särskilt påtala att det i utredningen nämns att en av konsekvenserna av att införa denna reform är att det finns risk att brottslighet som direkt är relaterat till reformen kan öka (falska anställningsavtal, falska intyg av olika slag, felaktiga uppgifter om inkomster m.m. men även svartarbete, stölder och våldsbrott). Detta ser Eskilstuna kommun som ytterst problematiskt och ser ett behov av att vidare utreda konsekvenserna och vid ett eventuellt införande även ha förslag på konkreta åtgärder för att motverka detta. Detta även mot bakgrund av att utredningen konstaterar att i länder som infört liknande reformer har brottsligheten ökat på olika sätt och att de ökade samhällskostnader som detta medfört har raderat ut den ekonomiska vinsten för samhället som denna reform ska åstadkomma.

Gällande syftet att öka incitamentet att ta arbete för de grupper som omfattas av kvalificering till ekonomiskt bistånd vill Eskilstuna kommun särskilt påtala att det finns en hög andel i berörda grupper som står mycket långt ifrån arbetsmarknaden. De når i dagsläget inte upp till de krav som ställs för att kunna erhålla ett reguljärt arbete och de bedöms inte vara aktuella ens med insatser på 3–5 års sikt.

ESKILSTUNA KOMMUN